

xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx, situate în s. Corlăteni, r-nul Rîșcani, iar SRL „Asgardan Grup” s-a obligat să achite plata pentru arendă în ordinea și termenii prevăzuți de contract, în mărime de 25 000 lei lunar.

Potrivit pct.6.2 din contractul sus indicat, termenul locațiunii a fost stabilit pe o durată de 24 de luni. Prin acordul adițional nr.1 din 12 octombrie 2012 a fost prelungit până la 30 noiembrie 2012, iar prin acordul adițional nr.2 din 01 decembrie 2012, termenul locațiunii a fost prelungit până la data de 17 iunie 2013.

În conformitate cu prevederile pct.2.7 din contract, în termen de 10 zile din momentul expirării contractului de arendă, patrimoniul urmează să fie restituit proprietarului de către reprezentanții împuterniciți ai părților conform actelor de predare - primire.

SA „Energoimpex”, prin scrisoarea nr.26 din 17 decembrie 2012 a adus la cunoștința SRL „Asgardan Grup” faptul că după data de 17 iunie 2013 nu va fi prelungit termenul contractului de arendă, deoarece aceasta pe întreaga perioadă de locațiune nu și-a onorat obligațiunile de plată a locațiunii și a impozitului pentru bunurile imobile respective, scrisoare lăsată de către ultimul fără răspuns.

Astfel, raporturile contractuale de arendă au încetat din 18 iunie 2013, iar SRL „Asgardan Grup” urma să restituie SA „Energoimpex” complexul ferma de porcine din r-nul Rîșcani, s. Corlăteni.

În legătură cu nerestituirea complexului ferma de porcine din r-nul Rîșcani, s. Corlăteni, SA „Energoimpex” nu poate folosi proprietatea sa. Mai mult decât atât, fără acordul proprietarului, SRL „Asgardan Grup” distruge bunurile, execută lucrări de replanificare a abatorului cu construcția unui frigider, fapt constatat prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr.016-77Ed din 19 noiembrie 2013.

Reprezentantul SA „Energoimpex” a mai menționat că în conformitate cu prevederile contractului de arendă, plata lunară pentru bunul imobil predat în locațiune constituie 25 000 lei, cuantumul plății a fost stabilit de către părți mai mic decât cel real pe piață.

Astfel, în opinia sa, SA „Energoimpex” se consideră îndreptățită de a solicita repararea prejudiciului pentru nerestituirea în termen a complexului, în perioada iulie 2013 – martie 2017, evaluat la suma de 3 845 980,25 lei. La baza stabilirii prejudiciului a stat certificatul nr. 015 din 24 iunie 2015, eliberat de către Firma de audit și consultații SRL „Diuada – Audit”, cu privire la valoarea potențială de arendă a complexului de bunuri imobile aflate în litigiu. Astfel pentru toată durata întârzierii restituirii bunului închiriat SRL „Asgardan Grup” urmează să achite plata de arendă în sumă de 3 845 980,25 lei.

Referitor la pretenția cu privire la încasarea datoriei în mărime de 5 066 877 lei SA „Energoimpex” a indicat că prin decizia din data de 03 iunie 2015 a Curții Supreme de Justiție s-a reziliat acordul de societate civilă din 14 octombrie 2010, încheiat între SA „Energoimpex” și SRL „Asgardan Grup”. Totodată, prin decizia dată s-a constatat că din activitatea de creștere a porcinelor SRL „Asgardan Grup” a obținut un profit net în sumă de 1 755 284 lei pentru anul 2011 și în sumă de 8 378 470 lei pentru anul 2012, în total suma de 10 133 754 lei.

Conform prevederilor acordului de societate civilă profitul net se împarte între parteneri în mod egal, iar luând în considerație că după rezilierea acordului de societate civilă SRL „Asgardan Grup” nu i-a achitat cota sa parte din venitul realizat

în perioada 2011-2012, ultima are obligația de a achita 50 % din profitul net de 10 133 754 lei, care constituie 5 066 877 lei.

La 25 iunie 2014 SRL „Asgardan Grup” a depus cerere reconvențională, concretizată ulterior, împotriva SA „Energoimpex”, prin care a solicitat recunoașterea dreptului de retenție a SRL „Asgardan Grup” față de SA „Energoimpex” asupra sumei de 4 672 245,45 lei și 1 450 000,0 lei, adică dreptul de a reține imobilele transmise în folosință, atât timp cât SA „Energoimpex” nu-i despăgubește cheltuielile pentru îmbunătățirea imobilului. SRL „Asgardan Grup” a mai solicitat încasarea de la SA „Energoimpex” a sumei de 2 772 185,43 lei, sumei de 841 004,20 lei, sumei de 61 152,13 dolari SUA, sumei de 5 000 lei, a cheltuielilor de judecată și încasarea în bugetul statului a taxei de stat din motiv că SRL „Asgardan Grup” este o organizație obștească de invalizi, mai mult de 50 % din angajați sunt cu grad de invaliditate și este scutită de la plata taxei de stat. (f.d. 124-128, vol. I, 151-157, vol. III, f.d. 18-28, vol. IV)

În motivarea acțiunii reconvenționale SRL „Asgardan Grup” a indicat că la data de 14 octombrie 2010 între SA „Energoimpex” și SRL „Asgardan Grup” a fost încheiat un acord de activitate comună potrivit căruia părțile au convenit de a-și uni forțele și a urmări în comun scopuri economice în domeniul creșterii porcinelor.

Potrivit prevederilor acordului de asociere SA „Energoimpex” s-a obligat să acorde în locațiune complexul ferma situată în s. Corlăteni, r-nul Râșcani. Astfel, la 14 octombrie 2010 între SRL „Asgardan-Grup” și SA „Energoimpex” a fost încheiat contractul de arendă nr.EIAG-01/10.2010 a complexului ferma pentru creșterea porcinelor.

SRL „Asgardan-Grup” a susținut că în perioada de locațiune a complexului, în scopul îmbunătățirii imobilului respectiv, a încheiat contract de executare a lucrărilor cu SRL „Arbug Service”, care a efectuat lucrări la ferma din s. Corlăteni. Astfel a suportat cheltuieli pentru îmbunătățirile aduse fermei din s. Corlăteni, r-nul Râșcani în mărime de 4 672 245,57 lei, fiind confirmate prin facturi fiscale.

În scopul recuperării cheltuielilor suportate pentru îmbunătățirea bunului imobil SRL „Asgardan Grup” într-un alt proces la 28 noiembrie 2012 a acționat în judecată SA „Energoimpex”, solicitând încasarea venitului ratat în mărime de 10 252 279 lei, contravaloarea îmbunătățirilor efectuate la ferma din r-nul Râșcani, s. Corlăteni în anul 2012 în sumă de 4 672 245,57 lei și în anul 2013 în sumă de 1 450 000 lei.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 03 iunie 2015 s-a decis încasarea din contul SA „Energoimpex” în beneficiul SRL „Asgardan Grup” cu titlu de cheltuieli pentru executarea în anul 2012 a lucrărilor de reparație și modernizare a imobilelor predate în arendă în sumă de 4 672 245,57 lei, pentru lucrările efectuate și nefinisate în anul 2013 în mărime de 1 450 000 lei, cheltuielile de judecată în mărime de 32 000 lei.

SRL „Asgardan Grup” a mai indicat că lucrările de renovare a fermei au fost efectuate în baza contractului de antrepriză de către SRL „Arbug Service ”, căreia SRL „Asgardan Grup” i-a datorat suma de 4 672 245,57 lei, dobânda de întârziere în mărime de 2 819 028,15 lei, penalitatea în mărime de 841 004,20 lei, care au fost încasate în mod forțat prin hotărârea din data de 15 iulie 2016 a Judecătorei Botanica, mun. Chișinău, într-un proces separat.

SRL „Asgardan-Grup” a menționat că lucrările efectuate la imobilul aflat în litigiu nu pot fi separate de bunul imobil fără a se aduce atingere acestuia, solicitând compensarea valorii lor.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 03 iunie 2015, în cauza civilă nr. 2rac-488/15, s-a probat faptul efectuării de către SRL „Asgardan Grup” a îmbunătățirilor la bunul imobil ferma din s. Corlăteni, r-nul Rîșcani.

În legătură cu faptul că de lucrările de antrepriză efectuate de SRL „Arbug Service” beneficiază SA „Energoimpex”, SRL „Asgardan Grup” consideră că dobânda de întârziere în mărime de 2 819 028,15 lei, penalitatea în mărime de 841 004,20 lei și prejudiciul material în mărime de 61 152,13 dolari SUA, dispuse spre încasare prin hotărârea din data de 15 iulie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău de la SRL „Asgardan Grup” în beneficiul SRL „Arbug Service”, urmează a fi puse pe seama SA „Energoimpex”, cu titlu de prejudiciu material cauzat SRL „Asgardan Grup”, or dobânda de întârziere reprezintă o modalitate de despăgubire pentru întârzierea executării obligațiilor pecuniare, considerându-se că are loc folosirea mijloacelor financiare străine. La caz SA „Energoimpex” a beneficiat de îmbunătățiri.

În opinia reprezentantului SRL „Asgardan Grup”, SA „Energoimpex” s-a îmbogățit fără justă cauză pe contul SRL „Asgardan Grup”, deoarece a acceptat toate îmbunătățirile aduse de către arendaș și fără a-l despăgubi, fapt ce semnifică recunoașterea dreptului de retenție.

SRL „Asgardan Grup” a susținut că dreptul proprietarului de a cere evacuarea din bunul imobil este îngrădit de dreptul de retenție, ori acesta a obținut un bun a cărui valoare a devenit mai mare decât era la momentul transmiterii în folosință.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, or. Rîșcani din 13 ianuarie 2015 acțiunea inițială a fost admisă, cererea reconvențională a fost respinsă. (f.d. 26, 29-37, vol.II)

Prin decizia Curții de Apel Bălți din data de 13 octombrie 2016 s-a admis apelul declarat de SRL „Asgardan Grup ”, s-a casat hotărârea instanței de fond, s-a remis cauza la rejudecare în Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău, ca urmare a încălcării competenței jurisdicționale. (f.d. 116,118-126, vol.III)

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din data de 03 iulie 2018 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată, s-a încasat de la SRL „Asgardan-Grup” în beneficiul SA „Energoimpex” suma de 3 845 980,25 lei cu titlu de prejudiciu material pentru folosirea complexului fermei de porcine din s. Corlăteni, r. Rîșcani, a sumei de 4 439 274,77 lei cu titlu de datorie, a sumei de 50 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru achitarea taxei de stat, în total suma de 8 335 255,02 lei (opt milioane trei sute treizeci și cinci mii două sute cinzeci și cinci lei și doi bani). În rest pretențiile au fost respinse. S-a respins ca fiind neîntemeiată cererea reconvențională înaintată de SRL „Asgardan-Grup”. (f.d. 111, 131-152, vol. IV)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 21 februarie 2019 a respins apelul declarat de către SRL „Asgardan-Grup”, a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din data de 03 iulie 2018. (f.d. 89, 90-107, vol. V)

Împotriva deciziei instanței de apel, la 05 aprilie 2019 și la 09 iulie 2019 a depus recurs și recurs suplimentar SRL „Asgardan-Grup, care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii depuse de către SA „Energoimpex” și

admiterea cererii reconvenționale depuse de către SRL „Asgardan-Grup”. (f.d. 113-140, vol. V, f.d. 1-41, vol. VI)

În motivarea recursului SRL „Asgardan-Grup” a indicat că instanțele de judecată nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată, interpretând eronat legea.

Instanțele de judecată au reținut că SA „Energoimpex” are dreptul în baza acordului de societate civilă de a beneficia de 50 % din venitul realizat de societatea civilă, însă nu au luat în calcul faptul că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 03 iunie 2015 s-a constatat că SRL „Asgardan-Grup” conform acordului de societate civilă a făcut investiții în proiectul dat doar pe cont propriu, pe când SA „Energoimpex” nu și-a onorat obligațiile asumate prin acordul menționat și nu a participat la dezvoltarea proiectului comun, inacțiuni ce au adus la ratarea veniturilor prognozate.

Mai mult, problema repartizării profiturilor, reieșind din acordul de societate civilă din 14 octombrie 2010, a fost examinată prin decizia Curții Supreme de Justiție din 03 iunie 2015, cerință care a fost respinsă.

Societatea recurentă a mai indicat că instanțele de judecată nu au elucidat pe deplin circumstanțele importate soluționării cauzei și nu au reținut faptul că bunul imobil ferma din s. Corlăteni, r-nul Rîșcani nu constituie bun vărsat în societatea civilă, ori SA „Energoimpex” a încasat plata pentru arendă, astfel, ultima solicită să-i fie încasată atât plata pentru arendă, cât și 50 % din profitul obținut din activitatea de pe teritoriul fermei, fără a contribui cu aportul său în societatea civilă.

Instanțele de judecată nu au elucidat faptul că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 03 iunie 2015 nu s-a confirmat suma profitului de 8 878 549,08 lei ca fiind venit comun din conlucrarea comună cu SA „Energoimpex”.

SRL „Asgardan-Grup” a susținut că profitul de 8 878 549,08 lei a fost realizat în perioada anilor 2011-2012. SA „Energoimpex” a înaintat pretenția cu privire la încasarea 50 % din venitul realizat în perioada 2011-2012, la data de 21 martie 2017, prin urmare aceasta este tardivă și solicită a fi respinsă ca tardivă.

Cu referire la pretenția privind încasarea prejudiciului ce constituie prețul potențial al arendei fermei din s. Corlăteni, r-nul Rîșcani pentru perioada iunie 2013 - martie 2017 SRL „Asgardan-Grup” a menționat că aceasta este neîntemeiată, ori se bazează pe un calul eronat.

Cuantumul arendei conform pct. 4.1 al contractului de arendă a fost stabilit de către părți și constituie 25 000 lei, prin urmare SA „Energoimpex” poate pretinde la plata de arendă în mărime de 25 000 lei lunar pentru perioada de întârziere iunie 2013 - martie 2017.

Instanțele de judecată au admis pretenția în baza certificatului nr. 015 din 24 iunie 2015 eliberat de către Firma de audit și consultații SRL „Diuada – Audit” , însă acest certificat urmează a fi decăzut ca probă, ori SA „Energoimpex” pretinde la plata arendei pentru perioada 2011-2012, pe când la baza calculului efectuat de către SRL „Diuada – Audit” a stat Legea bugetului pe anii 2013-2015. Mai mult, legea, care a stat la baza calculului efectuat reglementează locațiunea bunurilor publice, pe când în speță a fost dat în arendă bunul privat, iar părțile la încheierea contractului au convenit plata lunară în mărime de 25 000 lei.

Cu referire la respingerea cererii reconvenționale SRL „Asgardan-Grup” a menționat că a intrat în posesia bunului imobil, aflat în litigiu, la data de 03 noiembrie

2017 prin încheierea executorului judecătoresc, confirmată prin încheierea Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din data de 01 decembrie 2017. Astfel, dreptul de retenție, prin prisma prevederilor Codului civil (în redacția de până la 01 martie 2019), urma să se stingă începând cu 01 decembrie 2017. Respectiv, SRL „Asgardan-Grup” pretinde de a-i fi recunoscut dreptul de retenție pentru perioada până la 01 decembrie 2017.

De asemenea, SRL „Asgardan-Grup” se consideră îndreptățită de a pretinde încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 2 819 028,15 lei, penalității în mărime de 841 004,20 lei și a prejudiciului material în mărime de 61 152,13 dolari SUA, dispuse spre încasare prin hotărârea din data de 15 iulie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău de la SRL „Asgardan-Grup”, care a datorat aceste sume unor terțe persoane din culpa SA „Energoimpex”, care a încălcat obligațiunile asumate prin contract.

La 25 iunie 2019 SA „Energoimpex” a depus referință la cererea de recurs înaintată de către SRL „Asgardan-Grup”, prin care a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil. (f.d. 169-176, vol.V)

SA „Energoimpex” la 16 iulie 2019 a depus referință la cererea de recurs suplimentară înaintată de către SRL „Asgardan-Grup”, prin care a solicitat restituirea cererii de recurs suplimentare asupra deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2019. (f.d. 15-15, vol. VII)

În conformitate cu art. 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la data de 21 februarie 2019, a publicat-o pe portalul instanțelor de judecată la data de 09 aprilie 2019. Decizia a fost recepționată de către recurentă la data de 08 aprilie 2019. (f.d.109, vol. V)

SRL „Asgardan-Grup” a declarat recurs la 05 aprilie 2019, în termen.

În conformitate cu art. 439, alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din data de 10 iulie 2019 a considerat recursul admisibil.

Articolul 441 din Codul de procedură civilă stipulează că în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu prevederile art. 442, alin. (1) din Codul de procedura civilă judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În contextul normei de drept sus- citate instanța de recurs menționează că va supune examinării atât recursul depus la data de 05 aprilie 2019, cât și recursul suplimentar depus la data de 09 iulie 2019 de către SRL „Asgardan-Grup, fără a administra noi probe, totodată este de reținut faptul că normele de drept procedural nu

prevăd posibilitatea restituirii probelor noi prezentate SRL „Asgardan-Grup, prin urmare acestea se anexează la materialele dosarului, fără a fi analizate.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Conform art. 118, alin. (3) din Codul de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural, ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130, alin. (1-3) din Codul de procedură civilă statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul, declarat de către SRL „Asgardan-Grup”, întemeiat și care urmează să fie admis din considerentele ce preced.

În speță, SA „Energoimpex” s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva SRL „Asgardan Grup”, prin care a solicitat încasarea prejudiciului pentru perioada de nerestituire a complexului ferma de porcine din satul Corlăteni, raionul Rîșcani și a datoriei ce constituie 50 % din venitul realizat în cadrul societății civile.

SRL „Asgardan Grup” a depus cerere reconvențională împotriva SA „Energoimpex”, prin care a solicitat recunoașterea dreptului de retenție, adică dreptul de a reține imobilele transmise în folosință SRL „Asgardan Grup”, atât timp cât SA „Energoimpex” nu-i despăgubește cheltuielile pentru îmbunătățirea imobilului transmis în folosință conform contractului de arendă. Totodată a pretins la compensarea prejudiciului material și a dobânzilor de întârziere suportate ca urmare a litigiilor cu antreprenorii.

Instanțele de judecată au emis hotărârile sus-menționate, admitând parțial pretențiile SA „Energoimpex” și respingând ca fiind neîntemeiate pretențiile SRL „Asgardan Grup”.

Instanțele au concluzionat că conform acordului de societate civilă din 14 octombrie 2010 venitul din activitatea comună desfășurată în conformitate cu respectivul contract se împarte în mod egal între SRL „Asgardan-Grup” și SA „Energoimpex”.

S-a reținut de asemenea că prin decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 03 iunie 2015, în cauza civilă nr. 2rac-488/15, s-a reziliat acordul de societate civilă din 14 octombrie 2010 și s-a dispus încasarea din contul SA „Energoimpex” în beneficiul SRL „Asgardan-Grup” a cheltuielilor pentru executarea lucrărilor de reparație și modernizare a imobilelor predate în locațiune. Totodată, s-a constatat că grație activității economice derulate de către SRL „Asgardan-Grup” sub auspiciile

acordului de societate civilă (prestarea serviciilor de creștere a porcinelor), aceasta a realizat venituri în sumă totală de 8 878 549,08 lei.

Instanțele de judecată au menționat că SA „Energoimpex” prin decizia Curții Supreme de Justiție din 03 iunie 2015 a fost obligată să suporte cheltuielile ce rezultă din societatea civilă. În opinia instanțelor de judecată obligarea SA „Energoimpex” de a suporta cheltuielile ce reies din realizarea acordului de societate civilă și privarea acesteia de dreptul de a beneficia de veniturile realizate în sumă totală de 8 878 549,08 lei, în cadrul acestei societăți civile este inechitabilă și contrară legislației civile.

Argumentul SRL „Asgardan-Grup” precum că SA „Energoimpex” nu și-a exercitat obligațiile contractuale și nu a vărsat în societatea civilă aportul asumat prin acord, astfel nu poate pretinde la venitul realizat, a fost respins de către instanțele de judecată, cu motivarea că prin decizia Curții Supreme de Justiție din data de 03 iunie 2015 s-a constatat că venitul a fost realizat în cadrul societății civile și nu de SRL „Asgardan-Grup” personal.

Nici argumentul SRL „Asgardan-Grup” cu privire la tardivitatea pretenției cu privire la încasarea datoriei din venitul realizat în cadrul societății civile nu a fost reținut ca fiind întemeiat de către instanțele de judecată, care au constatat că SA „Energoimpex” a aflat despre existența dreptului său încălcat la data emiterii deciziei Curții Supreme de Justiție din 03 iunie 2015, iar acțiunea a înaintat-o în instanță la 06 februarie 2014, în termen.

De asemenea, instanțele de judecată au reținut ca fiind întemeiată pretenția cu privire la încasarea valorii potențiale de locațiune a complexului ferma de porcine din s. Corlăteni, r-nul Rîșcani, reieșind din prețul de piață a locațiunii și nu din prețul convenit în contractul de arendă nr. EIAG-01/10/2010 din 14 octombrie 2010, ori la data expirării contractului de arendă SRL „Asgardan-Grup” nu a restituit proprietarului bunurile imobile.

Referitor la cererea reconvențională a SRL „Asgardan-Grup” instanțele de judecată au concluzionat ca fiind neîntemeiată, ori retenția nu poate fi realizată decât la întrunirea, de comun cu celelalte condiții, a cerinței de instituire a acestui drept prin lege, ceea ce în speță lipsește. SRL „Asgardan-Grup”, beneficiind de o hotărâre judecătorească privind adjudecarea compensațiilor pentru efectuarea lucrărilor de reparație și modernizare a imobilelor primite în locațiune nu beneficiază de vreun drept de retenție în lipsa unei dispoziții legale ce i-ar oferi expres acest drept, inclusiv în condițiile în care retenția invocată viza nu doar îmbunătățirile, ci per ansamblu bunurile închiriate.

Instanțele de judecată au respins și pretenția cu privire la încasarea de la SA „Energoimpex” a dobânzii de întârziere, a penalității și a prejudiciului material, dispus spre încasare de la SRL „Asgardan-Grup” prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 15 iulie 2016, în beneficiul creditorilor acesteia, ori hotărârea judecătorească sus-indicată nu este opozabilă SA „Energoimpex” în condițiile în care aceasta nu a fost atrasă de SRL „Asgardan-Grup” în calitate de intervenient accesoriu în procesul menționat.

Colegiul lărgit conchide că instanțele de judecată deși corect au constatat circumstanțele cauzei în cronologia lor, incorect au aplicat normele de drept material ce reglementează raporturile juridice litigioase și au adoptat în parte o soluție greșită și anume în partea admiterii cererii de chemare în judecată depusă de către SA

„Energoimpex”. Astfel, ambele hotărâri urmează a fi casate în parte și anume în partea admiterii parțiale a acțiunii SA „Energoimpex” cu adoptarea în această parte a unei noi hotărâri.

În argumentarea noii soluții instanța de recurs reține următoarele.

Din speța dedusă judecății rezultă că la 14 octombrie 2010 între SRL „Asgardan-Grup” și SA „Energoimpex” a fost încheiat un acord de societate civilă, potrivit căruia părțile au convenit de a-și uni forțele și a urmări în comun scopuri economice în domeniul creșterii porcinelor.

În conformitate cu pct. 2.2 din acord SRL „Asgardan-Grup” și-a asumat obligațiile cu privire la finanțarea totală a proiectului; pregătirea pachetului de documente necesare pentru activitate; asigurarea imobilului și a ordinii, reprezentarea intereselor părților în realizarea proiectului în fața organelor de stat și de control din Republica Moldova; evidența contabilă și reprezentarea în fața organelor fiscale; organizarea vânzărilor; procurarea porcinelor de 2 luni și creșterea lor; antrenarea specialiștilor și a lucrătorilor precum și remunerarea lor.

Prin pct. 2.3 din acord societății SA „Energoimpex” i-au fost atribuite obligațiile cu privire la oferirea în locațiune a complexului ferma de porcine situată în r-nul Rîșcani, satul Corlăteni; procurarea porcinelor de 2 luni pentru a fi crescuți de către SRL „Asgardan-Grup”; procurarea la înțelegerea părților a materialelor de construcție; reparația încăperilor în care vor fi amplasate porcinele, cât și procurarea la înțelegerea comună a utilajului necesar.(f.d.38)

În scopul realizării contractului de societate civilă, tot la 14 octombrie 2010 părțile au încheiat un contract numit contract de arendă nr.EIAG-01/10/2010, deși are elementele unui contract de locațiune. Potrivit contractului nr.EIAG-01/10/2010 și acordurilor adiționale SA „Energoimpex” a transmis în locațiune SRL „Asgardan-Grup” pe un termen de până la 17 iunie 2013 complexul ferma de porcine, constituit din bunurile imobile cu numerele cadastrale: xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx;7121112.600.15; xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx, situate în s. Corlăteni, r-nul Rîșcani, iar locatarul s-a obligat să achite lunar plata de locațiune a bunurilor în sumă de 25 000 lei lunar. (f.d.9-15, vol.I)

Până la expirarea termenelor atât a acordului de societate civilă, cât și a contractului de locațiune, între părți s-a iscat un conflict, care a degenerat într-un litigiu judiciar, soluționat de instanțe printr-o hotărâre irevocabilă, adoptată de Curtea Supremă de Justiție la 03 iunie 2015. (f.d.134-151, vol.I)

Astfel, prin decizia Curții Supreme de Justiție din data de 03 iunie 2015, în cauza civilă nr. 2rac-488/15, la acțiunea SRL „Asgardan-Grup” împotriva SA „Energoimpex” cu privire la rezilierea acordului de activitate comună, încasarea datoriei și a venitului ratat, a fost admisă acțiunea SRL „Asgardan-Grup”, s-a reziliat acordul de societate civilă din 14 octombrie 2010, încheiat între SRL „Asgardan-Grup” și SA „Energoimpex”. S-a încasat de la SA „Energoimpex” în beneficiul SRL „Asgardan-Grup” cu titlu de cheltuieli pentru executarea în anul 2012 a lucrărilor de reparație și modernizare a imobilelor predate în locațiune în mărime de 4 672 245,0 lei și pentru lucrările efectuate în anul 2013 în mărime de 1 450 000,0 lei. (f.d.134-151, vol.I)

complexului ferma de porcine, a solicitat să-i fie recunoscut dreptul de retenție asupra acestui bun pentru întreaga perioadă cât SA „Energoimpex” nu a achitat sumele, încasate prin decizia Curții Supreme de Justiție din 03 iunie 2015 emisă în cauza civilă nr. 2rac-488/15.

Cu referire la acțiunea inițiată de către SA „Energoimpex” instanța de recurs constată soluția dată de către instanțele ierarhic inferioare în parte greșită.

La caz, se atestă că SA „Energoimpex” pretinde la 50 % din venitul realizat în cadrul societății civile, indicând că după rezilierea, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 03 iunie 2015, în cauza civilă nr. 2rac-488/15, a acordului de societate civilă, SRL „Asgardan-Grup” are obligația de a achita SA „Energoimpex” 50 % din profitul net de 10 133 754 lei, ceia ce constituie suma de 5 066 877 lei.

În conformitate cu prevederile art. 1339 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) prin contract de societate civilă, două sau mai multe persoane (asociați, participanți) se obligă reciproc să urmărească în comun scopuri economice, ori alte scopuri, fără a constitui o persoană juridică, împărțind între ele foloasele și pierderile, iar potrivit art. 1340 al aceluiași cod, contractul de societate civilă trebuie să aibă un obiect licit, constituit în interesul comun al asociaților.

Legiuitorul în dispozițiile normelor sus-citate a accentuat că părțile unui contract de societate civilă se asociază, atât în vederea împărțirii beneficiilor, cât și a eventualelor pierderi.

Instanța de recurs menționează că caracterul lucrativ (patrimonial) este de esența societății civile, membrii ei urmăresc realizarea unor foloase patrimoniale, pe care să le împartă între ei. În speță, SA „Energoimpex” și SRL „Asgardan-Grup” au încheiat acordul de societate civilă în scopul realizării proiectului comun și anume creșterea porcinelor.

Conform art. 1342, alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) participanții trebuie să verse contribuțiile convenite prin contract. În lipsa unor dispoziții în acest sens, ei sunt obligați la plata unor contribuții egale.

Prin urmare, principala obligație pentru toți participanții unei societăți civile este aducerea aportului, deci participanții trebuie să verse contribuțiile convenite prin contract, iar în lipsa unor depozități în acest sens, ei sunt obligați la plata unor contribuții egale.

Colegiul lărgit menționează că prin aport se înțelege transmiterea unui drept din patrimoniul celui care aduce aportul în patrimoniul societății și devine proprietatea comună a participanților. Astfel, aporturile au cel mai important rol în cazul societăților civile, întrucât din momentul reunirii lor poate fi realizat scopul proiectului comun la care asociații au aspirat.

În conformitate cu prevederile art. 123, alin.(2) din Codul de procedură civilă faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sunt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.

Instanța de recurs reține că principiul autorității lucrului judecat este consfințit și de jurisprudența CtEDO (cauzele Lungoci contra României, Caracas contra României).

În speță, prin decizia Curții Supreme de Justiție din data de 03 iunie 2015 emisă în cauza civilă nr. 2rac-488/15, la acțiunea SRL „Asgardan-Grup” împotriva SA „Energoimpex” cu privire la rezilierea acordului de activitate comună, încasarea datoriei și a venitului ratat, s-a constatat că SRL „Asgardan-Grup” și-a executat obligațiile ce decurg din acordul de activitate comună din 14 octombrie 2010, cu privire la organizarea și realizarea Proiectului (creșterea porcinelor) pe teritoriul complexului fermei, a finanțat integral Proiectul, pregătirea pachetului de documente necesar, procurarea porcinelor, creșterea și îngrășarea porcinelor, creșterea productivității, angajarea lucrătorilor, a specialiștilor în domeniul zootehnic, achitarea salariilor, procurarea hrăni, ș.a. S-a implementat un plan de re tehnologizare-reutilare a celor 9 hale disponibile pentru a fi organizată o fermă pentru creșterea porcilor cu un potențial de 15 600 porci pe an și un program de producție de carne de circa 1 676 400 kg anual, pe când, SA „Energoimpex”, contrar prevederilor art. 1342 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), nu a contribuit la realizarea și finanțarea Planului expus, nu a vărsat aportul său în societatea civilă și nu a contribuit la realizarea scopului societății civile și anume creșterea porcinelor, motiv pentru care acordul de societate civilă a fost reziliat prin hotărâre judecătorească, decizia Curții Supreme de Justiție din data de 03 iunie 2015. (f.d.134-151, vol.I)

În prezenta speță, SA „Energoimpex”, ca urmare a rezilierii acordului de societate civilă, a solicitat încasarea 50 % din venitul realizat de SRL „Asgardan-Grup” în cadrul societății civile în perioada anilor 2011-2012.

Potrivit pct. 5.2 din acord venitul din activitatea comună desfășurată în conformitate cu prezentul contract se împarte egal (50/50) între SRL „Asgardan-Grup” și SA „Energoimpex”.

În conformitate cu prevederile art. 1346, alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) dacă în contract nu este prevăzut altfel, asociații participă la venituri și suportă pierderile proporțional cotelor-părți ce le revin din patrimoniul social.

În acest context este evident că atât pct. 5.2 din acord, cât și norma de drept sus - citată stipulează că veniturile și pierderile, care au rezultat anume din activitatea comună desfășurată a SRL „Asgardan-Grup” și SA „Energoimpex” în baza acordului de societate civilă, încheiat la data de 14 octombrie 2010, se distribuie între acestea proporțional cotelor- părți ce le revin.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind întemeiate criticele aduse de către SRL „Asgardan-Grup”, ori asociații au dreptul de a pretinde la beneficii proporțional aportului adus societății civile, după vărsarea contribuțiilor convenite în societatea civilă și în urma activității comune în realizarea scopului propus, care a dus la realizarea venitului scontat.

În speță, s-a constatat că SA „Energoimpex” nu a contribuit la desfășurarea activității comune în scopul creșterii porcilor, asumat prin acordul de societate civilă semnat la data de 14 octombrie 2010. Necătând la acest fapt, instanțele de judecată au admis pretenția SA „Energoimpex” și au dispus încasarea în beneficiul acestora a 50 % din venitul realizat în perioada anilor 2011-2012 în cadrul societății civile, reținând faptul că SA „Energoimpex” a vărsat aportul său în societatea civilă, atât prin darea în locațiune a complexului ferma de porcine din r-nul Rîșcani, s. Corlăteni, cât și prin suma încasată forțat prin decizia din data de 03 iunie 2015 a

Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă nr. 2rac-488/15, pentru îmbunătățirile aduse bunului imobil dat în locațiune.

În conformitate cu prevederile art. 1342, alin. (2) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) contribuțiile pot consta din bunuri, inclusiv din drepturi patrimoniale.

Aici, instanța de recurs menționează că legiuitorul a specificat că contribuțiile pot consta în bunuri, însă, totodată cu trimiterea bunului ca aport în societatea civilă, asociatul trebuie să transmită dreptul real asupra acestui bun.

În speță, SA „Energoimpex” a transmis în locațiune SRL „Asgardan-Grup” bunul imobil complexul ferma de porcine din r-nul Rîșcani, s. Corlăteni, pentru care a încasat plata pentru chirie, stabilită în contract în mărime de 25 000 lei lunar pe întreaga perioadă de acțiune a contractului.

Prin urmare, acțiunea SA „Energoimpex” de a da în locațiune complexul ferma de porcine din r-nul Rîșcani, s. Corlăteni pentru creșterea porcilor nu poate fi considerată drept aport în societatea civilă, ori aceasta nu a transmis dreptul de proprietate asupra bunului, însă a obținut venituri ca rezultat al încheierii contractului de arendă (locațiune). De asemenea, nu poate fi reținut ca fiind aport vărsat în societatea civilă suma dispusă spre încasare prin decizia Curții Supreme de Justiție din data de 03 iunie 2015, ori această sumă a fost admisă în baza normelor de drept material ce reglementează aspecte ce țin de soarta îmbunătățirilor bunului închiriat, fiind o compensare a valorii îmbunătățirilor aduse de către SRL „Asgardan-Grup” bunului imobil închiriat și nici de cum nu poate fi considerată drept contribuție în societatea civilă.

În urma celor relatate Colegiul lărgit conchide ca fiind eronată interpretarea instanțelor ierarhic inferioare cu privire la faptul că dispunerea spre încasare de la SA „Energoimpex” a cheltuielilor pentru executarea în anul 2012 a lucrărilor de reparație și modernizare a imobilelor predate în locațiune în mărime de 4 672 245,57 lei și pentru lucrările efectuate și nefinisate în anul 2013 în mărime de 1 450 000 lei admise prin decizia Curții Supreme de Justiție din 03 iunie 2015, în cauza civilă nr.2rac-488/15, constituie aportul SA „Energoimpex” în societatea civilă.

SA „Energoimpex” a invocat că, deși prin decizia din data de 03 iunie 2015 a Curții Supreme de Justiție s-a constatat că SA „Energoimpex” nu a contribuit la realizarea și finanțarea planului de afaceri și că SRL „Asgardan-Grup” a realizat acest plan numai cu aportul său, consideră că venitul în sumă totală de 8 878 549,08 lei este realizat de către SRL „Asgardan-Grup” sub auspiciile acordului de societate civilă, astfel SA „Energoimpex” are dreptul de a primi beneficii. Acest argument nu poate fi reținut ca temei de admitere a pretențiilor, ori decizia Curții Supreme de Justiție din data de 03 iunie 2015, în cauza civilă nr. 2rac-488/15, urmează a fi interpretată în modul prevăzut în textul deciziei.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 03 iunie 2015 s-a stabilit că SA „Energoimpex” nu a contribuit la realizarea și finanțarea planului de afaceri, SRL „Asgardan-Grup” de una singură și-a concentrat resursele pentru realizarea acestui plan, care sub patronajul acordului de societate civilă a obținut un venit în sumă totală de 8 878 549,08 lei. Deci, în baza constatărilor stabilite prin decizia Curții Supreme de Justiție din 03 iunie 2015 și prin prisma art. 1346 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) este cert că beneficiile pot fi distribuite doar asociaților, care au desfășurat o activitate comună în scopul stabilit prin acordul de societate civilă,

proporțional aporturilor aduse în societatea civilă, în speță, SA „Energoimpex” nu a contribuit la desfășurarea activității comune.

În raport cu considerentele expuse instanța de recurs conchide incontestabil că pretenția SA „Energoimpex” cu privire la încasarea a 50 % din venitul realizat de către SRL „Asgardan-Grup” sub auspiciile acordului de societate civilă este neîntemeiată.

Totodată, instanța de recurs respinge argumentul SRL „Asgardan-Grup” precum că această pretenție este tardivă, ori în corespundere cu dispozițiile art. 272, alin. (1) și (9) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

În speță, dreptul SA „Energoimpex” de a pretinde la venitul realizat de societatea civilă curge din 03 iunie 2015, când prin decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție a fost reziliat acordul de societate civilă.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge ca fiind neîntemeiată pretenția SA „Energoimpex” cu privire la încasarea sumei de 5 066 877,0 lei pretinsă a fi ½ cotă parte (50%) din venitul realizat în perioada anilor 2011-2012 de către SRL „Asgardan-Grup”.

În continuare, instanța de recurs va examina pretențiile ce rezultă din încetarea contractului de arendă nr. EIAG-01/10.2010 din 14 octombrie 2010, încheiat între SRL „Asgardan-Grup” și SA „Energoimpex” privind darea în locațiune a complexului ferma de porcine din r-nul Rîșcani, s. Corlăteni.

Contractul nr. EIAG-01/10.2010 din 14 octombrie 2010 a încetat la data de 17 iunie 2013 în legătură cu refuzul SA „Energoimpex” de a-l prelungi.

Deși contractul a încetat, SRL „Asgardan-Grup” nu a predat bunul locatorului, continuând să-l folosească, până când acest bun în scopul executării unei hotărâri judecătorești a fost transmis de către executorul judecătoresc în proprietatea SRL „Asgardan-Grup” în contul stingerii datoriilor SA „Energoimpex”.

SA „Energoimpex” a solicitat încasarea prejudiciului pentru nerestituirea după încetarea contractului de arendă a complexului ferma de porcine din s. Corlăteni, r-nul Rîșcani pentru perioada iulie 2013- martie 2017. (f.d.208-211, vol. III)

În speță, SA „Energoimpex” a transmis în locațiune societății SRL „Asgardan-Grup” bunurile imobile cu numerele cadastrale xxxxx; xxxxx, situate în s. Corlăteni, r-nul Rîșcani.

Potrivit pct.6.2 din contractul nr. EIAG-01/10.2010 din 14 octombrie 2010 termenul locațiunii a fost stabilit pe o durată de 24 de luni. Prin acordul adițional nr.1 din 12 octombrie 2012, termenul a fost prelungit până la 30 noiembrie 2012, iar prin acordul adițional nr.2 din 01 decembrie 2012, termenul locațiunii a fost prelungit până la data de 17 iunie 2013. (f.d.9-15, vol.I)

Astfel, termenul contractului de arendă nr. EIAG-01/10/2014 din 14 octombrie 2010 încheiat între SRL „Asgardan Grup” și SA „Energoimpex” a expirat la data de 17 iunie 2013.

Restituirea bunului închiriat după încetarea raporturilor contractuale reprezintă o obligație principală a locatarului/arendașului, această obligație trebuie să fie

respectată necondiționat în cazul în care prelungirea contractului de arendă/locațiune nu are loc.

SA „Energoimpex” și-a întemeiat pretenția cu privire la încasarea plății pentru locațiune a bunului imobil prin prisma art. 910 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), care prevede că dacă după încetarea raporturilor contractuale, locatarul nu restituie bunul închiriat, locatorul are dreptul să ceară plata chiriei pentru toată durata întârzierii.

Aici, instanța de recurs menționează că în cazul nerestituirii bunului închiriat după încetarea raporturilor contractuale, arendatorul are dreptul la plata chiriei pentru toată durata întârzierii.

Astfel, în condițiile în care SRL „Asgardan Grup” a continuat să posede și să folosească bunurile imobile care i-au fost transmise în locațiune după expirarea termenului contractului, aceasta urmează să achite plata chiriei pentru toată durata întârzierii de restituire a bunului.

SA „Energoimpex” în baza concluziilor elaborate de firma de audit și consultații SRL „Diuada – Audit”, materializate în certificatul nr. 015 din 24 iunie 2015, a solicitat încasarea sumei de 3 845 980,25 lei cu titlu de prejudiciu pentru nerestituirea complexului ferma de porcine din s. Corlăteni, r-nul Rîșcani, suma constituind costul actual de piață al locațiunii.

Instanțele de judecată au admis integral pretenția SA „Energoimpex”, hotărâre ce a fost criticată de către SRL „Asgardan Grup”, care a indicat că aceasta este bazată pe un calcul eronat. SA „Energoimpex”, prin prisma normelor de drept ce reglementează raportul juridic litigios, ar avea dreptul de a solicita plata pentru chirie doar în mărimea stabilită prin contractul de arendă nr. EIAG-01/10.2010 din 14 octombrie 2010.

Instanța de recurs reține ca fiind întemeiate criticele aduse de către SRL „Asgardan Grup” privind admiterea integrală a pretenției SA „Energoimpex” cu privire la încasarea plății chiriei pentru perioada de întârziere de restituire a bunurilor imobile date în locațiune.

Prin prisma art. 911 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) părțile contractului de arendă în pct. 4.1 din contractul nr. EIAG-01/10/2014 din 14 octombrie 2010 au stabilit de comun acord prețul chiriei în mărime de 25 000 lei lunar, reieșind din starea tehnică a fermei. În speță, SA „Energoimpex” prin pct. 4.4 din contractul de arendă și-a rezervat dreptul de a modifica cuantumul plății chiriei, însă nu a beneficiat de acest drept și nu a majorat plata lunară a chiriei.

Instanțele de judecată au reținut că arendatorului prin prisma art. 887 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) i se oferă dreptul de modificare a chiriei, iar în contextul art. 910 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) SRL „Asgardan Grup” are obligația de a compensa prejudiciul locatorului ca urmare a nerestituirii bunurilor primite în locațiune și folosirea ulterioară a acestora, prejudiciu ce depășește cuantumul contractual al chiriei în raport cu cel posibil de încasat în situația în care bunurile respective ar fi fost restituite în termen.

Aici, Colegiul lărgit menționează că prin prisma art. 14 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) persoana lezată într-un drept poate solicita repararea prejudiciului efectiv și venitul ratat, însă urmează să dovedească mărimea prejudiciului care nu a fost obținut din cauza încălcării obligației, cât și legătura causală dintre obligație și venitul ratat.

În speță, SA „Energoimpex” nu a făcut dovada că, în urma nerestituirii fermei de către SRL „Asgardan Grup”, a suportat un prejudiciu efectiv și venitul ratat la care pretinde, iar faptul că plata reală a locațiunii, reieșind din îmbunătățirile aduse bunului de către SRL „Asgardan Grup” este mai mare, decât cea stabilită de către părți în contractul de arendă, nu constituie un prejudiciu efectiv.

Prin urmare, SA „Energoimpex” este îndreptățită prin prisma art. 910 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) de a pretinde la plata chiriei pentru toată durata de întârziere iulie 2013 - martie 2017, în mărimea stabilită de către părți în contractul de arendă nr. EIAG-01/10/2014 din 14 octombrie 2010 și anume 25 000 lunar.

În situația descrisă, Colegiul lărgit conchide ca fiind parțial întemeiată pretenția SA „Energoimpex” cu privire la încasarea prejudiciului pentru nerestituirea complexului ferma de porcine din s. Corlăteni, r-nul Rîșcani și a încasa de la SRL „Asgardan Grup” plata chiriei în mărime de 25 000 lunar, pentru perioada solicitată de SA „Energoimpex” iulie 2013- martie 2017 – 45 de luni, în total suma de 1 125 000,0 lei.

Cu referire la pretenția SRL „Asgardan Grup” privind recunoașterea dreptului de retenție față de SA „Energoimpex”, asupra sumei de 4 672 245,45 lei și sumei de 1 450 000,0 lei, adică dreptul de a reține imobilele transmise în folosință SRL „Asgardan Grup”, atât timp cât SA „Energoimpex” nu-i despăgubește cheltuielile pentru îmbunătățirea imobilului transmis în folosință conform contractului de arendă, instanța de recurs reține următoarele.

În conformitate art. 637, alin.(1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) cel care este dator să rețină sau să restituie un bun poate să-l rețină, în cazul prevăzut de lege, atât timp cât creditorul nu-l despăgubește pentru cheltuielile necesare și utile pe care le-a făcut pentru acel bun și pentru prejudiciile pe care bunul le-a cauzat.

Colegiul menționează că esența acestui mijloc de garantare a executării obligației constă în faptul că creditorul, care este în același timp și debitor al obligației de restituire a bunului altuia, are posibilitatea de a-l reține în stăpânirea sa și de a refuza restituirea lui, până când debitorul său, creditor al bunului va plăti datoria în legătură cu bunul respectiv numai în condițiile stabilite de lege.

Pentru exercitarea dreptului de retenție urmează să se întrunească următoarele condiții:

- obiectul retenției să conștie dintr-un bun al debitorului aflat în posesiunea creditorului;

- retenția garantează doar obligarea de restituire a cheltuielilor necesare și utile suportate de către creditor sau a prejudiciilor cauzate de bunul ce constituie obiectul retenției;

- dreptul de retenție poate fi invocat doar dacă datoria pe care o pretinde deținătorul bunului de la creditorul restituirii se află în legătură cu bunul, adică este prilejuită de acesta;

- creanța retentorului trebuie să fie certă, lichidă și exigibilă;

- dreptul de retenție poate fi exercitat doar în cazurile prevăzute expres de lege.

În speță, SRL „Asgardan Grup” nu a demonstrat că pretenția privind recunoașterea dreptului de retenție a complexului ferma de porcine întrunește

condițiile suscitade, ori la perioada reținerii bunului nu deținea o creanță exigibilă față de debitor și nici retenția nu este prevăzută de lege.

În acest context instanța de recurs reține ca fiind neîntemeiată pretenția SRL „Asgardan Grup” cu privire la recunoașterea dreptului de retenție și care corect a fost respinsă de către instanțele ierarhic inferioare.

SRL „Asgardan Grup” a mai solicitat încasarea de la SA „Energoimpex” în beneficiul său cu titlu de prejudiciu sumele încasate prin hotărârea din data de 15 iulie 2016 a Judecătorei Botanica, mun. Chișinău de la SRL „Asgardan Grup” în beneficiul SRL „Arburg-Service” și anume 4 672 245,57 lei cu titlu de datorie, 2 767 185,43 lei cu titlu de dobândă de întârziere, 841 004,20 lei cu titlu de penalitate de întârziere și 61 152,13 dolari SUA cu titlu de prejudiciu material. (f.d. 2-3, vol. V)

Colegiul menționează că se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale, precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului.

Prin prisma pretențiilor înaintate instanța de recurs menționează că sumele, solicitate pentru a fi încasate 2 772 185,43 lei, 841 004,20 lei și 61 152,13 dolari SUA în ordine de regres, rezultă din neexecutarea de către SRL „Asgardan Grup” a contractului de antrepriză nr. PS-01 din 03 ianuarie 2012 încheiat între SRL „Asgardan Grup” și SRL „Arburg-Service” și care au fost încasate printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă. Se mai constată că SA „Energoimpex” în litigiile dintre SRL „Asgardan Grup” și creditorii săi nu a avut vreo calitate procesuală. Astfel, instanțele ierarhic inferioare corect au respins aceste pretenții, care nu pot fi opozabile în ordine de regres SA „Energoimpex”.

Argumentul SRL „Asgardan Grup” precum că acest prejudiciu urmează a fi încasat de la SA „Energoimpex”, fiindcă suma de 4 672 245,57 lei cu titlu de datorie a fost recuperată prin decizia din data de 03 iunie 2015 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă nr. 2rac-488/15, nu poate fi reținut de instanța de recurs, ori SA „Energoimpex” nu a fost parte la contractul de antrepriză, iar faptul neexecutării în termen de către SRL „Asgardan Grup” a obligațiilor contractuale nu-i pot fi imputate SA „Energoimpex” .

Referitor la pretențiile cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată prin prisma art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civil, se reține că instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Potrivit art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea taxei de stat, tarifele taxei de stat se stabilesc la următoarele cwantumuri: pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unu: alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25000 lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50000 lei de la persoanele juridice.

Reieșind din faptul că instanța de recurs a ajuns la concluzia de a admite parțial pretențiile SA „Energoimpex” în partea încasării sumei de 1 125 000,0 lei cu titlu de

prejudiciu pentru nerestituirea complexului ferma de porcine din s. Corlăteni, r-nul Rîșcani, pentru perioada iulie 2013- martie 2017 și de a respinge pretențiile SRL „Asgardan Grup”, urmează de a încasa de la partea care a pierdut procesul SRL „Asgardan Grup” în beneficiul SA „Energoimpex” taxa de stat calculată proporțional părții admise din pretenții în mărime de 33 750,0 lei.

În concluzie, instanța de recurs relevă că în cadrul judecării pricinii, instanțele de judecată ierarhic inferioare au creat participanților la proces condiții obiective și echitabile pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea pentru părți a dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al Convenției Europene pentru apărarea Drepturilor Omului.

Astfel, având în vedere faptul că instanțele de judecată ierarhic inferioare au interpretat eronat normele de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de admitere a recursului, de a casa parțial decizia Curții de Apel Chișinău din data de 21 februarie 2019 și hotărârea din data de 03 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana în partea admiterii pretențiilor SA „Energoimpex” și de a emite în această parte o nouă hotărâre privind admiterea parțială a pretențiilor înaintate de către SA „Energoimpex” și anume în partea încasării prejudiciului pentru reținerea bunului complexul ferma de porcine după expirarea contractului de locațiune în sumă de 1 125 000,0 lei, și a cheltuielilor de judecată în sumă de 33 750,0 lei, iar în rest a respinge acțiunea formulată de SA „Energoimpex”, și a menține hotărârile contestate în partea respingerii acțiunii reconvenționale înaintate de SRL „Asgardan Grup”.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 445, alin. (1), lit. b) al Codului de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Asgardan Grup”.

Se casează în parte decizia din data de 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din data de 03 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe Acțiuni „Energoimpex” împotriva Societății cu Răspundere Limitate „Asgardan Grup” cu privire la încasarea prejudiciului material, a datoriei, compensarea cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Asgardan Grup” împotriva Societății pe Acțiuni „Energoimpex” cu privire la recunoașterea dreptului de retenție, încasarea prejudiciului material, a dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată și anume în partea admiterii acțiunii Societății pe Acțiuni „Energoimpex” și în această parte se emite o nouă hotărâre, prin care se admit parțial pretențiile înaintate de către Societatea pe Acțiuni „Energoimpex” .

Se încasează de la Societatea cu Răspundere Limitată „Asgardan Grup” în beneficiul Societății pe Acțiuni „Energoimpex” suma de 1 125 000,0 (un milion una sută douăzeci și cinci de mii) lei cu titlu de prejudiciu pentru nerestituirea complexului ferma de porcine din s. Corlăteni, r-nul Rîșcani, pentru perioada iulie 2013 - martie 2017 și suma de 33 750,0 (treizeci și trei de mii șapte sute cincizeci)

lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru plata taxei de stat, în total suma de 1 158 750,0 (un milion una sute cincizeci și opt mii șapte sute cincizeci) lei.

În rest pretențiile Societății pe Acțiuni „Energoimpex” se resping ca fiind neîntemeiate.

Se mențin decizia din data de 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din data de 03 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana în partea respingerii acțiunii reconvenționale depuse de Societatea cu Răspundere Limitată „Asgardan Grup”.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru

Victor Burduh

Maria Ghervas